

Europska
komisija

KLJUČNI INSTRUMENTI ZA POTPORU EU-OVU PLANU OPORAVKA

#EUBudget #EUSolidarity #StrongerTogether

27. svibnja 2020.

Svaki program i svaki euro koji se mobilizira u okviru instrumenta „**Next Generation EU**” upotrijebit će se za zadovoljavanje najvažnijih potreba u oporavku država članica EU-a i njihovih partnera.

Sredstva će se usmjeriti tamo gdje su najpotrebnija kako bi nadopunila i ojačala ključne aktivnosti koje se već poduzimaju u državama članicama.

KOME ĆE KORISTITI	Regije, poduzeća i građani	Trgovačka društva	Zdravstveni sektor	Globalni partneri
	Paralelna zelena i digitalna tranzicija			
INSTRUMENTI	<ul style="list-style-type: none">• Europski mehanizam za oporavak i otpornost• REACT-EU (kohezijska politika)• Ojačana kohezija i ruralni razvoj• Ojačani mehanizam za pravednu tranziciju	<ul style="list-style-type: none">• Instrument za potporu solventnosti• Ojačani fond InvestEU• Instrument za strateška ulaganja	<ul style="list-style-type: none">• Novi zdravstveni program• Ojačani program Obzor Europa• Ojačani program rescEU	<ul style="list-style-type: none">• Jamstvo za vanjsko djelovanje• Europski fond za održivi razvoj
AKTERI	Europska komisija i države članice	Europska investicijska banka i ostali partneri u javnom financiranju	Europska komisija	Europska komisija i međunarodne organizacije

Ulaganja će se usmjeriti putem različitih instrumenata u okviru tri stupa.

1. Potpora državama članicama kako bi se oporavile, otklonile štetu i iz krize izašle još snažnije

EUROPSKI MEHANIZAM ZA OPORAVAK I OTPORNOST

- Uključen u **europski semestar**.

Upotrebljavat će se za:

Ulaganja i reforme javnog sektora, među ostalim u području zelene i digitalne tranzicije.

Mehanizam:

Bespovratna sredstva i zajmovi provedbom nacionalnih planova oporavka i otpornosti država članica definiranih u skladu s ciljevima europskog semestra, među ostalim u odnosu na zelenu i digitalnu tranziciju te otpornost nacionalnih gospodarstava.

Proračun:

560 milijardi eura, od čega 310 milijardi eura za bespovratna sredstva i 250 milijardi eura za zajmove.

Ključ raspodjele:

Dostupno svim **državama članicama**, a prioritet imaju najpogođenije države.

POMOĆ ZA OPORAVAK ZA KOHEZIJU I EUROPSKA PODRUČJA (REACT-EU)

- **Dodatna sredstva** u razdoblju od 2020. do 2022. za **postojeće kohezijske programe** i **Fond europske pomoći za najpotrebitije**.

Upotrebljavat će se za:

Subvencije za zapošljavanje, programe skraćenog radnog vremena i mjere za zapošljavanje mladih; likvidnost i solventnost MSP-ova.

Mehanizam:

Fleksibilna bespovratna sredstva kohezijske politike za općine, bolnice i poduzeća preko upravljačkih tijela država članica. Nisu potrebna sredstva država članica.

Proračun:

Dodatna sredstva kohezijske politike u iznosu od **55 milijardi eura** za razdoblje od 2020. do 2022.

Ključ raspodjele:

Usmjerenost na najpogođenije zemlje i regije, pri čemu se uzima u obzir težina **gospodarskih i socijalnih posljedica** krize, uključujući razinu nezaposlenosti mladih i relativno blagostanje država članica.

POTPORA PRAVEDNOJ TRANZICIJI

Komisija predlaže i potporu prelasku na klimatsku neutralnost gospodarstvo sredstvima iz instrumenta „Next Generation EU”. U tu svrhu predlaže povećanje sredstava **Fonda za pravednu tranziciju** u iznosu do 40 milijardi eura. To bi trebalo pomoći u ublažavanju socioekonomskih učinaka tranzicije u najpogođenijim regijama.

Komisija predlaže i povećanje proračuna **Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj** za dodatnih 15 milijardi eura radi potpore provedbi potrebnih strukturnih promjena u ruralnim područjima u skladu s europskim zelenim planom. Time će se istodobno pridonijeti i ostvarenju ambicioznih ciljeva u novim strategijama za bioraznolikost i „od polja do stola”.

2. Ponovno pokretanje gospodarstva i privatnih ulaganja

INSTRUMENT ZA POTPORU SOLVENTNOSTI

- Novi instrument za potporu vlasničkom kapitalu **održivih poduzeća** koja su pogođena krizom uzrokovanom koronavirusom.

Upotrebljavat će se za:

Potporu vlasničkom kapitalu održivih poduzeća iz svih gospodarskih sektora radi rješavanja pitanja solventnosti uzrokovanih pandemijom koronavirusa te kako bi im se pomoglo u zelenoj i digitalnoj transformaciji.

Mehanizam:

Rezervacija proračunskog jamstva EU-a za Grupu Europske investicijske banke radi mobiliziranja **privatnog kapitala** (putem financijskih posrednika, primjerice fondova kojima se neovisno upravlja ili subjekata posebne namjene).

Proračun:

31 milijarda eura

Ključ raspodjele:

Prema potražnji i dostupno **svim državama članicama**, s naglaskom na države koje su posebno pogođene krizom uzrokovanom koronavirusom i koje manje mogu državnim potporama pomoći najpogođenijim sektorima.

Ojačani fond InvestEU (UKLJUČUJUĆI INSTRUMENT ZA STRATEŠKA ULAGANJA)

Upotrebljavat će se za:

Ulaganja u održivu infrastrukturu, istraživanja i razvoj, digitalizaciju, MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, socijalna ulaganja te vještine u cijelom EU-u. Osim toga, novim Instrumentom za strateška ulaganja nastojat će se razviti **snažni i otporni neovisni vrijednosni lanci** kao što su ključna infrastruktura, zelene i digitalne tehnologije i zdravstvena zaštita te povećati autonomija jedinstvenog tržišta Unije.

Mehanizam:

Rezervacija proračunskog jamstva EU-a za financiranje projekata ulaganja preko Grupe EIB-a i nacionalnih razvojnih banaka.

Proračun:

15,3 milijarde eura za fond InvestEU. Osim toga, za novi Instrument za strateška ulaganja izdvojit će se rezervacije u iznosu od 15 milijardi eura iz instrumenta „Next Generation EU”.

Ključ raspodjele:

Prema potrebnosti i dostupno **svim državama članicama.**

3. Pouke iz krize i svladavanje strateških izazova Europe

ZDRAVSTVENI PROGRAM

- Novi program kojim se poštuje podjela nadležnosti između Unije i država članica u tom području kako bi se Europa pripremila za borbu protiv **budućih prijetnji zdravlju.**

Upotrebljavat će se za:

Ulaganja u zdravstvene sustave EU-a s naglaskom na:

- zdravstvenu sigurnost i sposobnost reagiranja na krize,
- dugoročnu prevenciju i praćenje bolesti, pristup zdravstvenoj zaštiti, dijagnosticiranje, liječenje i prekograničnu suradnju u zdravstvu.

Mehanizam:

Europska komisija izravno dodjeljuje **bespovratna sredstva** korisnicima, a ona i centralizirano upravlja javnom nabavom.

Proračun:

9,4 milijarde eura.

Ključ raspodjele:

Program kojim se centralizirano upravlja i koji koristi **svim državama članicama.**

MEHANIZAM UNIJE ZA CIVILNU ZAŠTITU – rescEU

- **Jačanje** kapaciteta Unije za potporu civilnoj zaštiti za odgovor na **izvanredne situacije velikih razmjera**.

Upotrebljavat će se za:

Infrastrukturu za odgovor na izvanredne zdravstvene situacije: skladišne kapacitete, sustave za prijevoz lijekova, liječnika i pacijenata unutar EU-a ili iz trećih zemalja.

Mehanizam:

Bespovratna sredstva i javna nabava kojima upravlja Europska komisija.

Proračun:

Ukupno 3,1 milijarda eura.

Ključ raspodjele:

Program kojim se centralizirano upravlja i koji koristi **svim državama članicama**.

Komisija predlaže i **jačanje** drugih programa kako bi im se omogućilo da u potpunosti ispune svoju ulogu u jačanju **otpornosti** Unije i svladavanju izazova povezanih s pandemijom i njezinim posljedicama:

- ukupan iznos od 94,4 milijarde eura za program **Obzor Europa** kako bi se povećala europska potpora istraživačkim i inovacijskim aktivnostima povezanim sa zdravljem i klimom;
- ukupan iznos od 87 milijardi eura za **Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju** putem novog jamstva za vanjsko djelovanje i za **Europski fond za održivi razvoj** za potporu partnerskim zemljama, posebno na zapadnom Balkanu, u susjedstvu i ostatku Afrike, u njihovoj borbi protiv pandemije i oporavku od njezinih posljedica;
- povećanje sredstava u iznosu od 5 milijardi eura za **Instrument za humanitarnu pomoć** zbog sve većih humanitarnih potreba u najugroženijim dijelovima svijeta;
- ukupno 8,2 milijardi eura za **program Digitalna Europa** namijenjenih jačanju kibernetičke obrane Unije i potporu digitalnoj tranziciji;
- ulaganje u modernu i učinkovitu prometnu infrastrukturu koja će olakšati prekogranične veze, kao što je Rail Baltica, s pomoću dodatnih 1,5 milijardi eura za **Instrument za povezivanje Europe**;
- stvaranje uvjeta za dobro funkcioniranje jedinstvenog tržišta, koje će biti pokretač oporavka, zadržavanjem predloženih proračuna za **Program jedinstvenog tržišta** (u iznosu od 3,7 milijardi eura) i za programe kojima se podupire suradnja u područjima **oporezivanja i carine** (239 milijuna eura i 843 milijuna eura);
- dodatne 3,4 milijarde eura za program **Erasmus Plus**, čime se ukupno 24,6 milijardi eura ulaže u mlade, a povećanjem programa Kreativna Europa na 1,5 milijardi eura ulaže se u kulturne i kreativne sektore;
- povećanje od 4 milijarde eura za **zajedničku poljoprivrednu politiku** i od 500 milijuna eura za **Europski fond za pomorstvo i ribarstvo** kako bi se ojačala otpornost poljoprivredno-prehrambenog sektora i sektora ribarstva te osiguralo dovoljno prostora za upravljanje krizama;
- ukupno 22 milijarde eura za **Fond za azil i migracije te Fond za integrirano upravljanje granicama** radi jačanja suradnje na upravljanju vanjskim granicama i u području migracijske politike i politike azila;

© Robert Schneider
Fotolia - 2018

- ukupno 2,2 milijarde eura za **Fond za unutarnju sigurnost** i ukupno 8 milijardi eura za **Europski fond za obranu** radi potpore europskoj strateškoj autonomiji i sigurnosti;
- ukupno 12,9 milijardi eura za **pretpristupnu pomoć** našim partnerima na zapadnom Balkanu.

© Europska unija, 2020.

Ponovna upotreba ovog dokumenta dopuštena je uz navođenje relevantnih podataka i svih izmjena (Međunarodna dozvola Creative Commons Attribution 4.0). Za svaku upotrebu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu EU-a možda je potrebno izravno zatražiti dopuštenje od odgovarajućih nositelja prava. Sve slike © Europska unija, osim ako je drukčije naznačeno. Ikone © Flaticon – sva prava pridržana.

Print ISBN 978-92-76-18244-3
PDF ISBN 978-92-76-18220-7

doi:10.2761/771327
doi:10.2761/09229

KV-01-20-262-HR-C
KV-01-20-262-HR-N